

інвестиційні потоки на важливу для компанії діяльність, що, в свою чергу, посилить її конкурентні переваги на ринку.

Використані джерела

1. Любохинець Л.С. Тенденції впровадження аутстафінгу та лізингу персоналу в умовах глобалізації: світовий досвід та вітчизняна практика. *Вісник ХНУ*. 2011. № 6, т. 1. С. 132-139.
2. Хитра О.В., Поліщук Л.М. Роль аут-технологій у пристосуванні системи управління персоналом підприємства до трансформації відносин зайнятості на ринку праці. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 2 (13). С. 256-265.
3. Данилюк Т.І., Мохнюк А.М. Послуги аутсорсингу та галузевий спектр їх використання. *Економічний форум*. 2018. № 3. С. 111-116.
4. Бойченко В.С. Аутсорсинг в управлінні персоналом: сучасний стан. *Економіка розвитку*. 2014. № 2 (70). С. 60-64.

Мочук Оксана

(науковий керівник: к.е.н ., доцент, доцент кафедри економіки та економічної теорії ЗУНУ доцент Заклекта О.І.)

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СМІТТЯ В УКРАЇНІ

В Україні 94% відходів потрапляють на сміттєзвалища і забруднюючи воду, ґрунти та повітря, наносять шкоду нашому здоров'ю. Тому, одним з головних завдань сьогодення є зменшення обсягів сміття, що потрапляє на сміттєзвалища.

Під переробленням (обробленням) сміття в Україні розуміють здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних із зміною його фізичних, хімічних чи біологічних властивостей, з метою підготовки до екологічно безпечного зберігання, перевезення, утилізації чи видалення. Тобто, переробка це підготовчий етап до здійснення подальших операцій, зокрема утилізації (використання сміття як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів, спалення з метою вироблення теплової чи електричної енергії) чи видалення (здійснення операцій з сміттям, що не призводять до його використання як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів,

зокрема захоронення, спалення без вироблення теплової чи електричної енергії тощо). Як бачимо законодавче розуміння поняття переробки в Україні і в країнах ЄС дещо різниться [1].

За даними Мінрегіону у 2017 році в Україні (без урахування даних АР Крим та м. Севастополь) утворилося близько 52 млн кубометрів або близько 10 млн тонн побутового сміття. З якого перероблено та утилізовано лише близько 6,6 % побутових відходів, з яких: 2,48 % спалено та 4,18 % потрапило на заготівельні пункти вторинної сировини та сміттєпереробні заводи, всі інші були захоронені чи вивезені на стихійні сміттєзвалища. У порівнянні з країнами ЄС український показник рівня переробки вражає низьким [1].

На відміну від країн Європи у нас не існує галузі з переробки та утилізації сміття. Якісна переробка сміття передбачає його сортування на фракції у місці його утворення, тобто роздільний збір. Разом з тим, в Україні практично відсутня культура роздільного збору побутового сміття серед населення. Подібні системи впроваджені настільки епізодично, що практична користь від них наближена до нуля. Послуга з роздільного збору побутового сміття запроваджена за різними даними від 800 до 1200 населених пунктів з-поміж майже 30 000, а чверть населення взагалі не охоплена послугами з централізованого вивезення побутового сміття [2].

Варто зазначити, що з 1 січня 2018 року в Україні заборонено захоронення неперероблених відходів (стаття 32 Закону України «Про відходи»). Однак цей закон неможливо реалізувати, бо відсутня інфраструктура для збирання, первинного та вторинного сортування, для перероблення і безпечного захоронення цих відходів. Тому дана стаття закону носить декларативний характер.

За даними Мінрегіону сортування ТПВ в Україні забезпечують лише 25 сміттєсортувальних ліній. Так, у 2018 році лише 4,2% побутового сміття потрапило на заготівельні пункти вторинної сировини та сміттєпереробні заводи [1].

Перешкоджає належному переробленню сміття не лише

відсутність технологій, а й законодавча неврегульованість. Згідно Ліцензійним реєстром НКРЕКП, ліцензії на перероблення сміття станом на початок 2019 року мають ще 3 підприємства: Рівненський сміттєпереробний завод, КП «Київтеплоенерго» та КП «Зелений Львів».

Так, у 2016 в Україні було зроблено значний крок вперед у справі збереження довкілля відкриттям заводу з перероблення відпрацьованих люмінесцентних ламп та здійсненням господарської діяльності з перероблення небезпечних відходів. Потужності лінії складають двісті кілограм на годину (500 трубчастих або ж 800 компактних люмінесцентних ламп).

Окрему проблему становить відпрацьована електрична та електронна техніка, що складає близько 5% від усіх ТПВ, які є дуже небезпечними, оскільки містять до 70% небезпечних для довкілля та здоров'я людини речовин (свинець, ртуть, кадмій, хром та берилій, а також бромовані антипірени, флуорохлоровуглеводні, поліхлоровані біфеніли, полівінілхлорид). Не меншу загрозу складають і відпрацьовані батарейки, позаяк в Україні немає жодного підприємства, яке належним чином може їх переробляти, хоча ліцензії на перероблення батарейок має 21 підприємство. Батарейки збирають з метою направити на переробку в Європу.

Сміттєпереробна галузь в Україні знаходиться на етапі становлення. Надмірна залежність від захоронення побутових відходів не може далі бути основою управління побутовими відходами в Україні. На сьогоднішній день ця сфера вважається перспективною з точки зору інвестування. Відсутність системи перероблення (у тому числі системи роздільного збирання) побутового сміття призводить до втрати Україною щороку мільйонів тонн ресурсоцінних матеріалів, що містяться у відходах, які потенційно можуть бути введені у господарський обіг. Розвиток роздільного збирання та перероблення відходів є невід'ємною частиною підвищення ефективності використання природних ресурсів і переходу до сталої економіки.

Слід зазначити, що Україні варто продовжувати інтегрувати та адаптувати законодавство ЄС щодо управління відходами відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС. А також необхідно прийняти та впровадити низку законодавчих норм, що дозволять запровадити комплексне перероблення відходів.

Використані джерела

1. Кращі європейські практики управління відходами (посібник) / А. Войціховська, О. Кравченко, О. Мелень-Забрамна, М. Панькевич, [за заг. ред. О. Кравченко] Видавництво «Компанія “Манускрипт”» Львів, 2019. 64 с
2. Скільки сміття залишає Україна та що з ним відбувається. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2017/05/29/infografika/suspilstvo/skilky-smitty-a-zalyshaye-ukrayina-ta-nym-vidbuvayetsya> .

Олійник Діана

(науковий керівник: д.е.н., професор, професор кафедри економіки та економічної теорії ЗУНУ Длугопольський О.В.)

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА РОЗВИНУТИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Проблеми соціальної відповідальності як суспільно-економічного феномену сьогодні є затребуваними й актуальними не лише в Україні. Ця тема, в тій чи іншій мірі, виносить на обговорення як в країнах, що розвиваються, так і – з розвинутою економікою. Обговорення цієї проблематики ініційовано в 1999 р. ООН на міжнародних зустрічах з економічних питань на вищому рівні, включаючи заходи в рамках Давоського форуму.

Соціальна відповідальність бізнесу та здійснення підприємствами соціальних програм є фактом міжнародного масштабу, а не просто національним явищем. Останні десятиліття трансформацій у соціально-економічній системі України співпали з активізацією діяльності великого числа міжнародних організацій, спрямованої на розробку сучасних принципів та механізмів соціально відповідальної поведінки бізнесу [1; 2].